

Tieltse Motte, Tielt-Winge

Programma van Maatregelen

Auteur:

T. Van Mierlo (veldwerkleider)

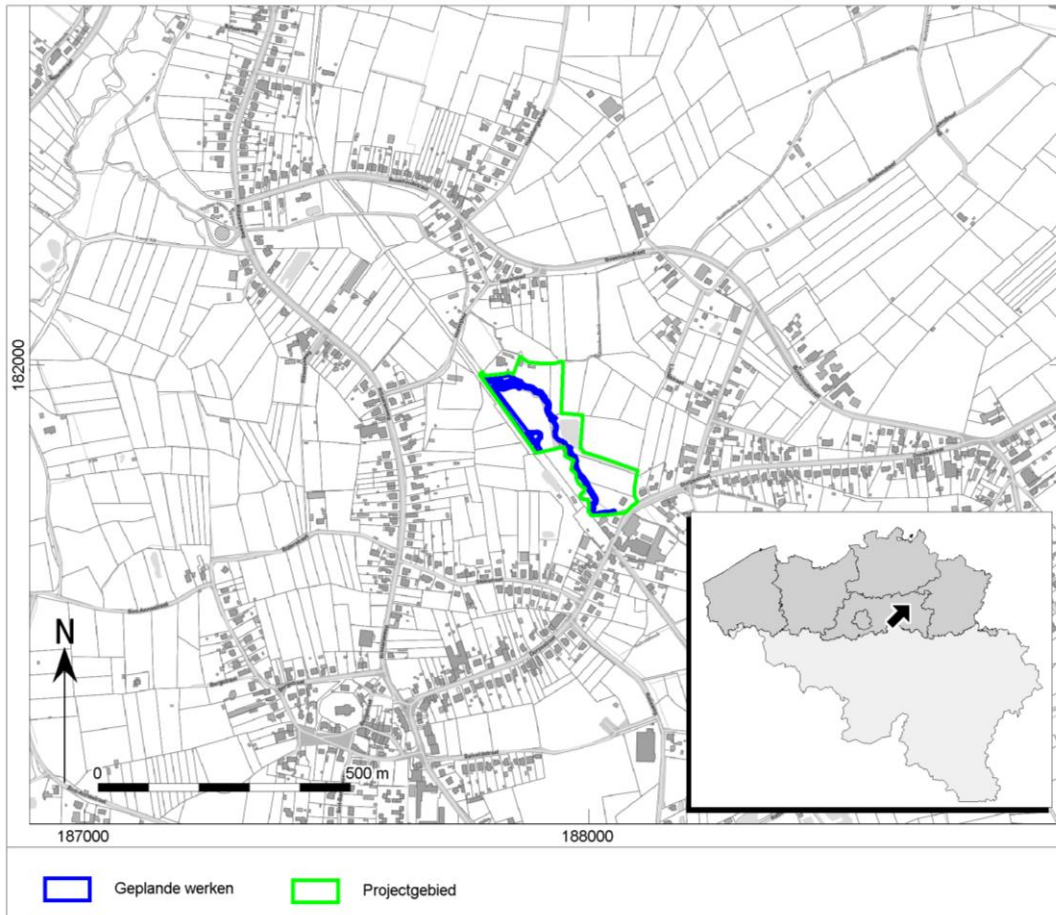
R. Machiels (Materiaalspecialist vuursteen)

Autorisatie:

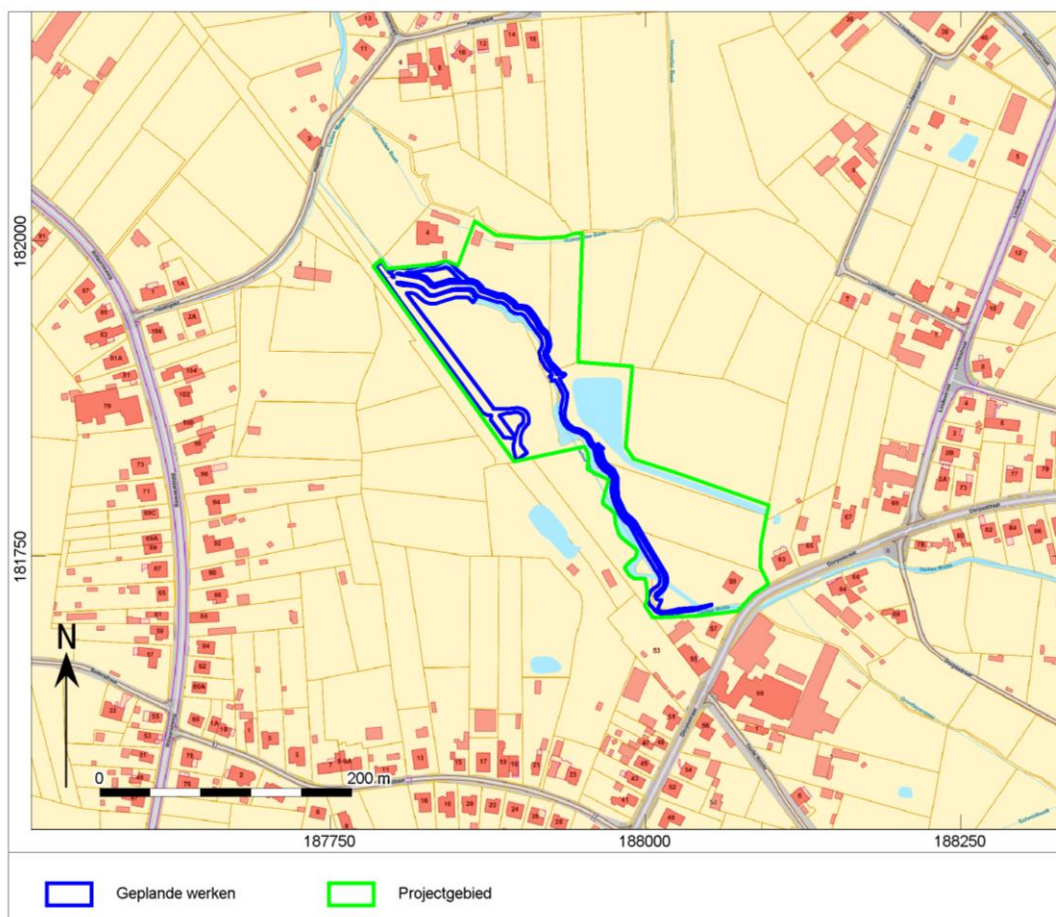
X. Alma (OE/ERK/Archeoloog/2016/00094)

1 Inleiding

In opdracht heeft Vlaams Erfgoed Centrum in februari 2018 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Tieltse Motte in Tielt-Winge (afb. 1 en 2). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen aanleg van een dijk en voorgenomen knijpconstructie.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

Afb. 2. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein.

2 Het vooronderzoek zonder of met ingreep in de bodem

2.1 Het uitgevoerde vooronderzoek

Op basis van de bureaustudie bleek dat binnen het projectgebied een kans bestaat op archeologische resten uit het Laat-Paleolithicum en Mesolithicum. Deze kans is gebaseerd op de gunstige ligging, namelijk dichtbij water en de aanwezigheid van archeologische resten in de omgeving. Er dient echter rekening gehouden te worden met de grote kans op sterke erosie. De mogelijkheid bestaat dat deze archeologische resten, teruggelaten aan het maai veld, niet meer intact zullen voorkomen. Zekerheid over de sterkte van de erosie was er echter niet. Er kan wel gezien worden dat er binnen het plangebied op geringe diepte de tertiaire afzettingen aanwezig zijn.

De kans op bewoningssporen vanaf het Neolithicum tot de Late Middeleeuwen wordt klein geacht omwille van de natte bodemomstandigheden van het plangebied en de aanwezigheid van gunstiger gelegen plaatsen in de omgeving. Niettemin kunnen binnen beekdalen wel andere type archeologische relicten verwacht worden in de vorm van (rituele) deposities. Hier is echter geen geschikte opsporingsmethode voor ter beschikking. Omwille van deze reden zal hier de methode van een toevalsvondst voldoende zijn. Archeologische resten daterend vanaf de 18de eeuw hebben weinig kans om voor te komen. Op basis van het historische kaartmateriaal kan opgemaakt worden dat er geen bebouwing is te zien in het projectgebied tot zeker de laatste luchtfoto's.

Om deze redenen wordt er binnen dit project geen vervolgonderzoek voor sporenvindplaatsen vanaf het Neolithicum aangeraden. Wel werd vervolgonderzoek nodig geacht omwille van de hoge kans op archeologische resten daterend vanaf het Laat-Paleolithicum tot het Neolithicum. Het projectgebied is namelijk gunstig gelegen en er is ook een CAI melding daterend uit de Steentijd terug te vinden aan deze beek. De zone is weliswaar langgerekt maar is meteen breedte van 5 tot 12 m groot genoeg om een

Steenrijdsite te verstoren. Verder was eveneens niet duidelijk hoe de landschappelijke situatie in elkaar zit. Zo was het onduidelijk of er en hoeveel erosie er heeft plaatsgevonden, of de rivierafzettingen eventuele archeologische resten verstoord hebben en of de bodem al dan niet nog intact is. Omwille van deze redenen was een landschappelijk bodemonderzoek de volgende stap. Landschappelijke boringen moesten meer duidelijkheid geven over zowel de landschappelijke situatie als de eventuele kans op archeologische resten. Tevens maakte landschappelijk bodemonderzoek inzichtelijk op welk niveau archeologische resten kunnen voorkomen en welke impact de geplande werkzaamheden daarmee op een eventueel aanwezige site zullen hebben.

Op basis van het landschappelijk bodemonderzoek bleek dat zich binnen ca. 1 m –mv beekafzettingen bevinden en dat de bodemopbouw nagenoeg geheel intact is. Hierdoor bleef de archeologische verwachting voor steentijdvindplaatsen binnen het plangebied ongewijzigd. Vervolgonderzoek, meer bepaald een verkennend booronderzoek, werd derhalve nodig geacht omwille van de hoge kans op archeologische resten daterend vanaf het Laat-Paleolithicum tot het Neolithicum.

Het archeologisch verkennend booronderzoek had als doel archeologische sites – vooral vondstniveaus zoals vuursteensites – op te sporen. Met betrekking tot de archeologische verwachting voor steentijdvindplaatsen geven de onderzoeksresultaten echter aan dat deze naar beneden kan worden bijgesteld. Er zijn namelijk geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van steentijdvindplaatsen aange troffen. Met betrekking tot steentijdvindplaatsen is het plangebied dus eveneens voldoende onderzocht.

Op basis van de uitgevoerde onderzoeken (bureaustudie, landschappelijk booronderzoek en verkennend booronderzoek) kan besloten worden dat de verwachting op zowel vondstniveaus uit de Steentijd als op sporensites uit vanaf het Neolithicum laag is. Omwille van de lage archeologische verwachting is geen aanvullend archeologisch onderzoek meer nodig en kan het plangebied worden vrijgegeven voor verdere ontwikkeling.

2.2 Aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed

Op basis van de uitgevoerde vooronderzoeken kunnen de volgende conclusies getrokken worden ten aanzien van de aan- of afwezigheid van archeologische waarden:

- Vondstniveaus vanaf het Laat-Paleolithicum tot het Neolithicum werden wel verwacht op basis van de bureaustudie, maar zijn niet aange troffen bij vervolgonderzoeken. Uit het verkennend booronderzoek bleek dat er geen steentijdvindplaatsen binnen het plangebied aanwezig zijn. Dit betekent dat verder vervolgonderzoek naar dergelijke vindplaatsen niet nodig is.
- Sporensites vanaf het Neolithicum konden naar aanleiding van de bureaustudie reeds een lage verwachting worden toegeschreven. Ondanks dat de verkennende boringen enkele losse vondsten opleverde, kan deze lage verwachting blijven gehandhaafd en is verder onderzoek niet nodig. Uit de bureaustudie en het landschappelijk booronderzoek blijkt namelijk duidelijk dat het plangebied zich in een periodiek oversstromingsgebied bevindt, met andere woorden een zeer ongeschikte plaats voor permanente bebouwing. Dit punt, gekoppeld aan de aanwezigheid van veel gunstigere gebieden in de buurt van het plangebied waar wel degelijk sporenvindplaatsen zijn, maakt de aanwezigheid van vindplaatsen vanaf het Neolithicum zeer onwaarschijnlijk. Dit geldt dubbel voor vondsten vanaf de 18e eeuw, aangezien hier het historische kaartmateriaal en de luchtfoto's duidelijk aangeven dat er geen bebouwing aanwezig is binnen het onderzoeksgebied.

Dit betekent dat het plangebied voldoende is onderzocht en er besloten kan worden dat er binnen het plangebied geen verder archeologisch onderzoek vereist is en geschikt is voor vrijgave.

3 Advies op basis van de resultaten

Op basis van deze gegevens wordt door het Vlaams Erfgoed Centrum geen verder onderzoek geadviseerd. De geplande werkzaamheden vormen geen bedreiging voor het bodemarchief. Er hoeft geen programma van maatregelen te worden opgesteld.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.